

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**Харківський національний автомобільно-
дорожній університет**

у співпраці з

Lodz University of Technology
(м. Лодзь, Польща)

University of Security Management in Kosice
(м. Кошиці, Словаччина)

Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова
(м. Алмати, Республіка Казахстан)

ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України»
Навчально-науковий інститут екологічної економіки і менеджменту
(м. Львів, Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінський банківський інститут»
(м. Харків, Україна)

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ
ТА ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної конференції,
Україна, м. Харків, 24 травня 2024 р.**

Збірник наукових праць

ХНАДУ, 2024

УДК 657:336.2:338.2

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ, посвідчення № 502 від 05.12.2023 р.
Друкуються за рішенням Ради факультету управління та бізнесу ХНАДУ,
протокол № 4 від 20.05.2024 р.*

Організаційний комітет:

- Богомолов В.О.** д-р техн. наук, професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
- Дмитрієв І.А.** д-р екон. наук, професор, проректор з наукової роботи, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Шевченко І.Ю.** д-р екон. наук, професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Ковальова Т.В.** канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Качмарек Л.** dr hab. inż., prof., Vice Dean for Full Time Degree Programmes, Faculty of Mechanical Engineering, Lodz University of Technology; Head of the Research Groups Space Engineering and Functional Materials; Vice President of the Association of Polish Inventors and Rationalizers (м. Лодзь, Польща)
- Брітченко І.** dr.h.c., prof., Vice-Rector for International Relations, University of Security Management in Kosice (м. Кошиці, Словаччина)
- Калгулова Р.Ж.** канд. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки, Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (м. Алмати, Республіка Казахстан)
- Воляник Г.М.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, ННІ екологічної економіки і менеджменту ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України» (м. Львів)
- Пеняк Ю.С.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
- Маліков В.В.** д-р наук держ. упр., професор кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ
- Болдовська К.П.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (відповідальний секретар)

Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 24 трав. 2024 року). Харків: ХНАДУ, 2024. 255 с.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців, представників сфери державного управління, практичних працівників, а також здобувачів вищої освіти у галузі обліку і оподаткування, фінансів, економіки, підприємництва, менеджменту.

Матеріали друкуються в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. Організаційний комітет не відповідає за оригінальність тексту, достовірність фактів, власних імен та іншої інформації, що надано в рукописах, та залишає за собою право не поділяти погляди авторів на ті чи інші питання, що розглянуті в рамках конференції. Автори та їх наукові керівники несуть відповідальність за зміст наданого для участі у конференції матеріалу та гарантують відсутність в ньому академічного плагіату.

© колектив авторів

© ХНАДУ, 2024

ЗМІСТ

1. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ І РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Гаврилюк М.Р.</i> Проблеми і напрямки поліпшення обліково-аналітичної роботи за розрахунками з дебіторами	8
<i>Жураковська І.В., Тлущкевич Ю.Ю.</i> Облікове забезпечення ціноутворення вантажних автомобільних перевезень	12
<i>Ковальова Т.В., Якімова В.С.</i> Облік операцій з оборотними активами під час війни	15
<i>Кравченко О.В., Петелін К.С.</i> Методичні аспекти обліку готової продукції	17
<i>Нужна О.А.</i> Теоретико-методичні аспекти аналізу непрямих витрат підприємства	19
<i>Нужна О.А., Гезун В.В.</i> Прогнозування обсягу виробництва продукції для суб'єктів господарювання у лісовому господарстві та лісозаготівлі України на основі моделі виробничої функції Кобба-Дугласа	22
<i>Нужна О.А., Грицевич Є.В.</i> Побудова обґрунтованого прогнозу обсягу реалізації послуг на підприємствах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності в Україні з використанням моделі парної нелінійної регресії	24
<i>Маліков В.В., Негаєва Г.В., Шагун Є.М.</i> Практичні аспекти застосування облікової політики підприємства	28
<i>Овчарова Н.В., Павленко О.С.</i> Гранти в системі фінансування СМП: облікові аспекти	31
<i>Овчарова Н.В., Хмелик Т.О.</i> Внутрішній контроль дебіторської заборгованості в системі управління підприємством	33
<i>Цікало Є.І.</i> Розвиток обліково-аналітичного забезпечення інтегрованих систем управління підприємствами	35

2. ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА І ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

<i>Бобро В.І., Савченко А.Л.</i> Еволюція податкових систем: історичний огляд та сучасні тенденції	39
<i>Болдовська К.П., Борошко М.С., Шляхов М.С.</i> Прямі і непрямі податки: переваги і недоліки для економіки	43
<i>Болдовська К.П., Вересовська А.В., Калюжний В.Ю.</i> Податкові пільги та їх вплив на економічний розвиток	47
<i>Вербицька В.І., Вересовська А.В., Ярошенко Б.В.</i> Огляд зарубіжного досвіду внутрішнього оперативного контролю	51
<i>Вербицька В.І., Тонконог К.Г.</i> Внутрішній аудит, його необхідність та сутність	56
<i>Клим Н.М., Грицак О.С.</i> Податкові аспекти діяльності сфери гостинності	61
<i>Кріль А.Ю.</i> Передумови впровадження стандартів внутрішнього контролю	67
<i>Levkovets N.P.</i> Auditing of the financial statements of the enterprise	71
<i>Овчарова Н.В., Тітович І.С.</i> Обліково-податкова політика в частині ПДВ та запасів	74
<i>Тарасенко О.В., Хасанов В.В., Болдовська К.П.</i> Податкове навантаження на малий і середній бізнес: проблеми та шляхи вирішення	76

3. СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ОДИНИЦЯМИ

<i>Бойко Р.В.</i> Форми інвестиційної політики та їх вплив на розвиток бізнесу	81
<i>Бурковська А.В., Фещенко Я.Б.</i> Кредитні спілки та КВЕД: площа перетину	84
<i>Вербицька В.І., Андрійченко А.Ю., Бредіхін В.М.</i> Поняття та сутність фінансового посередництва	87
<i>Внукова Н.М., Остапенко В.О.</i> Тренди управління обмеженими фінансовими ресурсами підприємств	92
<i>Качмарек Л., Нєгаєва Г.В., Хорошилова І.О.</i> Стратегічне управління ризиками в банківській діяльності: важливі аспекти та інструменти	94

Пеняк Ю.С., Сердюк І.В. Тенденції та проблематика фінансових відносин з зовнішніми контрагентами.....	97
Соболь Д.О. Перспективні напрямки формування та розвитку депозитних вкладень в АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	99
Шагун Є.М., Хорошилова І.О. Роль банківського обліку у фінансовому моніторингу та протидії відмиванню грошей	104

4. МЕНЕДЖМЕНТ ЗМІН НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТИ

Богашико О.Л., Туз Ю.О. Впровадження інноваційних технологій управління в діяльність підприємств	108
Бочарова Н.А., Федотова І.В. Розвиток мультимодальних перевезень: інтеграція та оптимізація логістичних ланцюгів у глобальному масштабі.....	112
Величко Я.І. Впровадження соціальної відповідальності в процеси управління змінами	116
Водолажська Т.О., Хворостян Я.С., Котелевець Є.К. Підвищення ефективності використання трудового потенціалу підприємства.....	120
Гетьман О.О. Виникнення міні-кластера як реакція на зміну впливу факторів зовнішнього середовища	124
Каратінка М.І. Вплив міграційних процесів на розвиток підприємств: виявлення ризиків та загроз	127
Коваль П.М. Інструментарій державної політики підтримки розвитку малого і середнього підприємництва	130
Покатаєв П.С., Дяченко С.М. Професійна культура сучасного управлінця в контексті менеджменту змін	132
Сафронов В.Ю., Пономаренко В.О. Напрямки удосконалення кадрової політики підприємства	136
Христюк Т.М. Методи удосконалення управління маркетинговою діяльністю ТОВ «БЕСТТРЕЙДЗ»	140

4. МЕНЕДЖМЕНТ ЗМІН НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТИ

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

*Богашко О.Л., канд. екон. наук, доцент
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

*Туз Ю.О., здобувач вищої освіти
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ*

Сучасні корпоративні відносини характеризується турбулентністю та непередбачуваністю, що відзначається нестабільністю економічних законів та ринкових механізмів. Виникає необхідність в інноваційних підходах менеджменту підприємств для побудови гнучкого механізму управління, який може адаптуватися до постійних змін і оперативно на них реагувати.

Розвиток сучасних наукових методів й інструментів управління підприємством та сучасні економічні виклики зумовили потребу у створенні актуальних наукових напрямків та концепцій управлінської діяльності. Глобальна та вітчизняна економіка вимагають формування нових визначень управлінської діяльності на макро- та мікрорівні.

На макрорівні застосовуються різні види управління суспільством – політичне, економічне, соціальне та психологічне, останнє з яких відноситься до управління свідомістю. Ці види управління реалізуються в рамках конкретних соціальних, економічних та політичних систем, таких як національна економіка в цілому, галузеве управління, регіональне управління та управління на рівні підприємства.

Порядок та пропорції між зазначеними видами суспільно-соціального управління залежать від рівня розвитку соціально-економічної системи.

На корпоративному рівні розглядаються аспекти економічного, соціального і психологічного управління, тоді як політичне управління вважається зовнішнім чинником, на який підприємство не має прямого впливу. У контексті підприємства основний акцент зазвичай робиться на фінансово-економічному управлінні, однак сучасні науковці дедалі частіше звертають увагу на соціальне і психологічне управління, які визначають складний характер комунікативної та економічної системи підприємства [1].

Поняття «управління» відзначається великою диференціацією використання як в прикладних наукових дослідженнях, де воно розглядається в контексті конкретної предметної області, так і в теоретичних концепціях, де воно є об'єктом наукового дослідження. Це поняття є достатньо універсальним, оскільки воно може бути визначене по-різному, враховуючи різноманітні принципи, види діяльності, функції та об'єкти впливу. Часто це поняття використовується в двох аспектах: як функціональний термін, який охоплює економічні процеси та функції, що характеризують бізнес-процеси підприємства, та як організаційний термін, що визначає суб'єктів, які приймають рішення, та їхню роль у діяльності підприємства.

Стверджуючи, що сучасне підприємство – це складна соціально-економічна система, що складається з різних підсистем (виробничої, соціальної, маркетингової, логістичної, фінансової), зазначимо, що кожна з них потребує специфічного управлінського впливу. Тому розвиток різних видів менеджменту має конкретну еволюцію та практичне значення. Звичайно, на різних етапах розвитку глобальної економіки та окремого підприємства практичні управлінські інструменти набували неоднакової важливості, що виразилося у різний часовий період у розробці теоретичних і методичних основ.

Мета управлінської технології полягає в оптимізації управлінського процесу шляхом раціоналізації та покращення процесів та операцій, необхідних для забезпечення динамічного розвитку. Основна функція технології управління полягає в науковому та функціональному взаємозв'язку процесів управління з конкретними технологіями, що допоможуть досягти визначеної мети та функцій. Класифікація технологій управління може проводитися в залежності від розуміння сутності функціонування підприємства в широкому і вузькому контексті.

Технології управління підприємством у широкому розумінні спрямовані на створення умов, які сприяють зниженню частки організаційних процедур, які потребують коригування або змін. Ці технології мають бути передбачувальними та сприяти організаційній оптимізації. Технології управління у вузькому розумінні націлені на вирішення конкретних проблем функціонування підприємства і вважаються провідними практичними засобами організаційної роботи [1].

Лінійна технологія визначає управлінський процес як строгу послідовність конкретних операцій, які змінюються згідно з встановленим планом. Спрощена технологія використовується у типових ситуаціях, коли ситуація достатньо визначена і мета чітка.

Кластерна технологія використовується в управлінській практиці у випадках складних або неоднозначних ситуацій, коли визначення основної проблеми є проблематичним або навіть неможливим. У цьому випадку комплексне рішення побудоване на основі одночасного формування рішень у різних напрямках.

Технологія ситуаційного управління характеризується оперативним прийняттям рішень на основі постійного моніторингу та аналізу змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства. Цей підхід передбачає автономію окремих циклів управлінського процесу та використо-

вується для організацій зі складною ієрархією керівництва в умовах невизначеності.

Технології цільової результативності визначають розподіл управлінської діяльності на різних етапах в залежності від рівня вирішення поставлених завдань у ситуаціях, коли вона не є достатньо визначеною. Однак необхідно активно здійснювати контроль та стимулювання для досягнення цілей, які сформульовані та зафіксовані у спеціальних документах.

Технології, що ґрунтуються на принципах ситуаційно-емпіричного управління, використовують методи, коли не можна передбачити передумови прийняття рішень, але існує чітко визначена кінцева мета. Таким чином, комплекс методів розробляється у зворотному порядку, виходячи з мети, і коригується в залежності від конкретної ситуації. Використання такого підходу є доцільним у довгостроковому управлінні в умовах високої невизначеності.

Технологія управління за відхиленнями, за цілями та за результатами відрізняються залежно від об'єкта управлінських операцій. При використанні технології управління за відхиленнями здійснюється моніторинг, аналіз, оцінка та корекція відхилень фактичних значень контрольних показників від планованих. У разі використання технології управління за результатами планується, контролюється, аналізується та оцінюється результативність діяльності підприємства. Таким чином, важливо розрізнити технології управління за їх предметом та об'єднувати їх за класифікаційною ознакою – цільовим спрямуванням управління.

Отже, в теорії сучасного менеджменту фундаментальні технології управління визначаються як комплекс прийомів та механізмів впливу, що сприяють реалізації можливостей розвитку підприємства.

Перелік посилань:

1. Мартинюк О. А., Гончаренко О. М. Визначення генотипу інноваційної технології управління підприємством. *Науковий вісник УжНУ*. 2018. Вип. 19. С. 86–90.

Наукове видання

**ОБЛКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ ТА ЕКОНОМІКО-
ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції,
24 травня 2024 р., м. Харків

Збірник наукових праць

Відповідальний за випуск

Т.В. Ковальова

Авторська редакція

Підп. до друку _____, Формат _____
Папір офсетний. Друк RISO.
Ум.-друк. арк. 10,7 Обл.-вид. арк. 11,9
Тираж _____. Зам. № _____

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

**Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25.
Тел. /факс: (057) 700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua**

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК № 897 від 17.04 2002 р.